

**ΟΜΙΛΙΑ ΦΑΝΗΣ ΠΑΛΛΗ-ΠΕΤΡΑΛΙΑ
ΣΕ ΠΑΝΕΛ ΤΗΣ ΓΡΑΜ.ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΤΗΣ Ν.Δ. ΜΕ ΘΕΜΑ :**

**«ΑΝΕΡΓΙΑ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»**

Θα ήθελα κι εγώ να συγχαρώ τη Γραμματεία Γυναίκων γι' αυτές τις πολύ επιτυχημένες εκδηλώσεις που διοργάνωσε φέτος. Και οι οποίες όχι μόνο τις γυναίκες αλλά και το κόμμα μας και την πολιτική γενικότερα τιμούν και αναβαθμίζουν, αφού ψηλαφούν τα μεγάλα και συγκεκριμένα προβλήματα του καιρού μας.

Πριν προσθέσω κι εγώ δυο λόγια πάνω στην 'γυναικεία' απασχόληση και στην συμβολή της γυναίκας στην ανάπτυξη' θεωρώ σκόπιμο να καταθέσω κάποιους γενικότερους προβληματισμούς πάνω στις δυο αυτές έννοιες, της **Εργασίας** και της **Ανάπτυξης**. Έννοιες, που τόσο στην Ευρώπη, όσο και σ' ολόκληρο τον κόσμο, αποτελούν σήμερα τους κεντρικούς άξονες, γύρω από τους οποίους περιστρέφονται οι πολιτικές όλων των ιδεοπολιτικών συστημάτων που απέμειναν ή προέκυψαν στον μετακομμουνιστικό κόσμο.

Είναι, πιστεύω βασικό όχι μόνον για την κατανόηση των σύγχρονων εξελίξεων, αλλά και για την χάραξη πολιτικής να προσδιορισθούν ή μάλλον να **επαναπροσδιορισθούν** οι δυο αυτές έννοιες της **Εργασίας** και της **Ανάπτυξης**.

Διότι, για παράδειγμα **Εργασία** λέμε την απασχόληση του αγρότη, του εργάτη, του υπαλλήλου, του εμπόρου, του επιστήμονα, του βιοτέχνη, του βιομηχάνου, του ατόμου, τέλος πάντων, εκείνου που **παράγει ή διακινεί συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες, με μισθό ή με μικρό ή μεγαλύτερο κέρδος**.

Απ' την άλλη **εργασία** ονομάζουμε, **επίσης**, και την απασχόληση κάποιων 'τύπων' όπως είναι ο διαβόητος κ.Σόρος για παράδειγμα, που μέσα από ένα γραφείο στην Ν.Υόρκη ή στη Σιγκαπούρη, χρησιμοποιώντας την σύγχρονη τεχνολογία και κάποιους χρηματιστηριακούς συνδυασμούς, μπορούν **μέσα σε λίγη ώρα όχι μόνον να κερδίσουν άπειρα χρήματα** που κανένας βιομήχανος, έμπορος ή εφοπλιστής δεν μπορεί να κερδίσει μια ζωή, αλλά και να **απειλήσουν ή και να καταστρέψουν ακόμα, τις οικονομίες ολόκληρων κρατών**. Είναι αυτοί που ο κ.Σημίτης όταν τον δανείζουν τους ονομάζει **θεσμικούς επενδυτές** και όταν, σε λίγους μήνες, τα παίρνουν πίσω **δεκαπλάσια** με την εκροή, συναλλάγματος τους αποκαλεί **κερδοσκοπούς!**...

Παρόμοια με την εργασία, είναι πιστεύω ανάγκη να επαναπροσδιορίσουμε την έννοια της **Ανάπτυξης** στο όνομα της οποίας λαοί,

κυβερνήσεις, κόμματα, ομάδες και άτομα υποκλίνονται. Είναι απαραίτητο και στην περίπτωση αυτή να καθαρούμε την έννοια της Ανάπτυξης από την σύγχυση και την ιδιοτελή προπαγάνδα.

Διότι, **ανάπτυξη** ονομάζουμε το 'Αμερικανικό φαινόμενο' - όπου μέσα σ' ένα κλίμα γενικής ευημερίας **μηδενίζεται ο πληθωρισμός, η ανεργία και το κρατικό χρέος**. Απ' την άλλη, **ανάπτυξη**, επίσης, ονομάζαμε και το φαινόμενο των χωρών της Άπω Ανατολής : Της Ινδονησίας, της Μαλαισίας, της Ταϊβάν, της Κορέας, των λεγόμενων Τίγρεων της Ανατολής, που μέχρι πέρυσι την Άνοιξη, εθεωρούντο όχι απλώς ισχυρότατες, αλλά και **αναπτυξιακά υποδείγματα**. Μέσα σε λίγους μήνες τα **πρότυπα αυτά ανάπτυξης**, κατέρρευσαν, βυθίζοντας τις κοινωνίες τους σε ανείπωτη μιζέρια και σέρνοντας τις κατεστραμμένες οικονομίες τους ικέτιδες στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Οι σκέψεις αυτές πάνω σε δυο βασικές έννοιες του καιρού μας την **Εργασία και την Ανάπτυξη**, αποδεικνύουν ότι όχι μόνον «συνταγές» επιτυχίας δεν υπάρχουν, αλλά ούτε καν εννοιολογική ταύτιση.

Ούτως εχόντων των πραγμάτων, καθίσταται σαφές ότι τόσο στον τομέα της **Απασχόλησης** όσο και στον τομέα της **Ανάπτυξης**, η κάθε χώρα και ιδίως όταν είναι μικρή, όπως η δική μας αν δεν θέλει να γίνει έρμαιο των διαφορών Σόρος, θα πρέπει να χαράξει **δική της** στρατηγική και **δική της** πορεία.

Αυτά ως προς τις γενικές παρατηρήσεις.

Ως προς την γυναικεία απασχόληση

Είναι γνωστόν ότι ανέκαθεν οι μεγάλες επιδημικές ασθένειες πλήττουν πρώτα και εντονότερα τις πιο εξασθενημένες ομάδες του πληθυσμού. Παρομοια και οι μεγάλες κοινωνικές ασθένειες. Η ανεργία, παγκόσμια, στην Ευρώπη, αλλά και στη χώρα μας πλήττει περισσότερο τις γυναίκες και τους νέους.

Τα στατιστικά στοιχεία είναι απογοητευτικά: Ενώ οι Ελληνίδες μπαίνουν δυναμικά στην αγορά της εργασίας και μάλιστα με πολύ ανασταθμισμένο μορφωτικό επίπεδο σε σχέση με τους άνδρες, ούτε η δυναμική, ούτε τα προσόντα τους τελικά επικρατούν: Απο τη 10ετία του '80 ως τα σήμερα τα ποσοστά γυναικείας ανεργίας **υπερδιπλασιάστηκαν!** Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό ότι η ανεργία δεν πλήττει παραδοσιακούς κλάδους γυναικείας απασχόλησης που φθίνουν όπως είναι η κλωστοϋφαντουργία αλλά **κυρίως** επιστημονικούς κλάδους: **Οι Ελληνίδες απόφοιτοι Ανωτάτων Ιδρυμάτων κινδυνεύουν να μείνουν άνεργες σε ποσοστό 76% περισσότερο απ' όσο οι άνδρες!**

Ετσι ενώ οι γυναίκες φτάνουν στο 40% περίπου των απασχολουμένων έχουν το 52% της ανεργίας και μάλιστα της μακροχρόνιας...

Παρόμοια ανισότητα επικρατεί και στους μισθούς:
Οι γυναίκες με Ανώτατη Εκπαίδευση συμμετέχουν σε ποσοστό 22% στις χαμηλές εισοδηματικές κατηγορίες και μόνο 5% στις υψηλές. Τα αντίστοιχα ποσοστά των ανδρών του ίδιου επιπέδου Εκπαίδευσης είναι 12% και 23%.

Στο Δημόσιο τομέα όπου επικρατεί ενιαίο μισθολόγιο, η *διάκριση των αμοιβών εκφράζεται έμμεσα*, αφού οι γυναίκες *καθελώνονται* στις κατώτατες βαθμίδες της ιεραρχίας. Είναι χαρακτηριστικό *οτι ενώ στο σύνολο των δημοσίων υπαλλήλων οι γυναίκες είναι πάνω απο 35% στο επίπεδο των Γενικών Διευθυντων είναι λιγότερο απο 5%.*

Παρόμοια στον *Τραπεζικό Τομέα ενώ το 38% είναι γυναίκες, το 97% των διευθυντών των τραπεζικών καταστημάτων είναι άνδρες.*

Αυτα τα ολίγα και συγκεκριμένα δείχνουν οτι γενικότερα, και ως προς την απασχόληση και ως προς την αμοιβή της γυναικείας απασχόλησης και ως προς την ανεργία υπάρχει *έντονο πρόβλημα ανισότητας.*

Εξειδικεύοντας τα προβλήματα αυτά στο χώρο των μητέρων με ανήλικα παιδιά, τα πράγματα γίνονται ακόμα χειρότερα, μια που η αγορά εργασίας εδώ, επηρεάζεται και από πλήθος άλλων παραγόντων, όπως είναι οι κοινωνικές υποδομές, ή τα οικογενειακά και πολιτιστικά πρότυπα.

Τα στοιχεία που περιέχονται στην τελευταία Έκθεση της Επιτροπής Ισες Ευκαιρίες για Γυναίκες και Άνδρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που κυκλοφόρησε στις Βρυξέλλες, πέρυσι κατατάσσουν τη χώρα μας στις τελευταίες και σε ορισμένα σημεία στην τελευταία θέση της Ένωσης.

Ετσι, σε αντίθεση με οτι συμβαίνει σε άλλες βόρειες κυρίως χώρες, η ίδια η μητρότητα επηρεάζει αρνητικά το ποσοστό συμμετοχής στην εργασία. *Πάνω απο 50% των μητέρων εδω*

Η γυναίκα, όπως και να το δούμε, απέχει πολύ από του να μετέχει **αποφασιστικά** ή τουλάχιστον **ισότιμα** στις βασικές-κεντρικές αναπτυξιακές προσπάθειες της χώρας.

Και είναι επόμενο. Οι αποφάσεις για τους αναπτυξιακούς στόχους παίρνονται από κέντρα όπου η γυναικεία παρουσία είναι **ανύπαρκτη** ή αριθμητικά ασημαντή.

Αυτό ακριβώς το στοιχείο, πιστεύω ότι είναι η πηγή κάθε ανισότητας. Η ελλειψής συμμετοχή τους στα κέντρα που παίρνονται οι αποφάσεις. Από την Βουλή και την κυβέρνηση ως την Τοπική Αυτοδιοίκηση η γυναικεία συμμετοχή είναι μικρή, συμβολική θα έλεγα.

Αυτή είναι η δομή του συστήματος θα πείτε. Σωστό. Όμως εξ'ίσου σωστό πιστεύω πως είναι το γεγονός ότι υπάρχουν τομείς, που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν **πολύ περισσότερο** και **πολύ καλύτερα** αν προγραμματιζόνταν από γυναίκες ή αν περνούσαν στην γυναικεία διαχείριση.

Για παράδειγμα πιστεύω ότι καμιά γυναίκα δεν θα ανεχόταν, πολύ περισσότερο δεν θα διαχειριζόταν έτσι, το απέραντο 'μάγαλο' που ονομάζεται **Δημόσια Εκπαίδευση**. Όπου η μεν Μέση έχει μεταβληθεί σε φροντιστηριακή, η δε ανώτατη σε μηχανή παραγωγής ανειδίκευτων ανέργων επιστημόνων. Η **νοικοκυροσύνη** και ο **έμφυτος προγραμματισμός** που συνυπάρχουν στην ιδιοσυγκρασία της γυναίκας, πιστεύω πως θα συμάζευε τον χώρο και θα τον έβαζε σε μια αναπτυξιακή πορεία. Και η Παιδεία είναι προφανώς ένας από τους βασικούς τομείς που μπορεί να αναπτύξει η Ελλάδα, τα κυριότερα προϊόντα της οποίας, ως γνωστό, είναι ο **ήλιος**, η **θάλασσα** και τα '**καλά μυαλά**'.

Πριν λίγες ημέρες δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες η είδηση για την βράβευση Ελλήνων μαθητών σε παγκόσμιο διαγωνισμό μαθηματικών. Οι Έλληνες νίκησαν με τεράστια διαφορά τους Αμερικανούς! Και όμως αυτά τα παιδιά, αυτοί οι σημερινοί νικητές, είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα καταλήξουν αύριο υπάλληλοι των Αμερικανών, σε κάποιο Πανεπιστήμιο ή Ερευνητικό Κέντρο της Αμερικής. Αυτή είναι η Παιδεία μας : Δεν μπορεί να αξιοποιήσει την άριστη '**πρώτη ύλη**' που διαθέτει!...

Ένας άλλος τομέας που ειλικρινά πιστεύω πως η γυναικεία ανάμειξη θα μπορούσε να συνεισφέρει πολλά είναι το **Περιβάλλον**. Το **Φυσικό** και το **Ανθρωπογενές**. Νομίζω ότι η γυναικεία **φιλοκαλία** και η γυναικεία **ευαισθησία** γύρω από την τάξη, την καθαριότητα, την αισθητική θα συνέβαλαν αποφασιστικά τόσο σε μια καλύτερη και δικαιότερη διαχείριση των φυσικών πόρων, όσο και σε μια ανθρωπινότερη ανάπτυξη των πόλεων και των οικισμών.

Παρόμοια, πιστεύω ότι τομείς όπως ο Πολιτισμός, η Υγεία και η Κοινωνική Μέριμνα θα μπορούσαν να αναπτυχθούν καλύτερα με μια μεγαλύτερη γυναικεία συμβολή.

είναι άνεργες -σε αντίθεση με τις Σκανδιναυικές Χώρες όπου το ποσοστό αυτό είναι μισό (25%).

Ακόμα χειρότερο: Η μερική απασχόληση που σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες είναι υψηλή, στη χώρα μας είναι σχεδόν ανύπαρκτη -γεγονός που αποδεικνύει πόσο οι δομές εργασίας είναι παρωχημένες- αφού η μερική απασχόληση αντικειμενικά διευκολύνει την εργαζόμενη μητέρα.

Η κοινωνική νοοτροπία, που επικρατεί σε κάποια τμήματα του πληθυσμού και που θέλει τη γυναίκα-μητέρα κυρίως στο σπίτι νοικοκυρά, επηρεάζει την εργασία της μητέρας. Όπως την επηρεάζει η γενικότερη αρνητική για την γυναίκα αγορά εργασίας που επικρατεί. Η κυριότερη και αντικειμενικότερη όμως αιτία είναι η έλλειψη κοινωνικών υποδομών που να διευκολύνουν την εργασία της μητέρας. Θεσμικά και πρακτικά. Ελαστικότητα ωραρίων, άδειες, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ιατροφαρμακευτική κάλυψη, κοινωνική κάλυψη...

Θα ήταν μάλλον παράλειψη, αναφερόμενη στη γυναικεία απασχόληση αν δεν μνημόνευα την καθημερινή προσφερόμενη και μή αμοιβόμενη εργασία της γυναίκας στο σπίτι. Η φροντίδα των παιδιών, του σπιτιού, της οικογένειας, η οικιακή οικονομία, η καθαριότητα, το φαγητό αποτελούν στη χώρα μας αποκλειστική σχεδόν, γυναικεία απασχόληση.

Ετσι η Ελληνίδα μητέρα, είτε στο γραφείο εργάζεται, είτε στο εργοστάσιο, είτε στο χωράφι αναγκαστικά εργάζεται και σε μια δεύτερη βαρδια στο σπίτι.

Την εργασία αυτή κανένας δεν την αμοιβεί φυσικά, κανένας δεν την ασφαλίζει και πολλές φορές κανένας δεν την υπολογίζει καν! Σημείο κι' αυτό της Ισότητας των δύο φύλων!

Αυτά ως προς την εικόνα της απασχόλησης των γυναικών στη χώρα μας, η οποία, όπως διαπιστώσατε, είναι πολύ πιο γκρίζα, από την γενικά γκρίζα εικόνα που επικρατεί στο χώρο της εργασίας.

Ως προς την συμβολή των Ελληνίδων στην ανάπτυξη: Τα τελευταία χρόνια έχουμε πράγματι μια μεγαλύτερη και δυναμικότερη γυναικεία συμμετοχή σε ορισμένους τομείς ανάπτυξης – όπως είναι το εμπόριο και ορισμένοι κλάδοι υπηρεσιών που έχουν κυρίως να κάνουν με την δημοσιότητα, τη διαφήμιση και τις δημόσιες σχέσεις. Ωστόσο, η συμμετοχή αυτή οσοδήποτε εντυπωσιακή, είναι αποσπασματική και απρογραμματιστή.

Απ'όσα εν συντομία είπα, είναι φανερό ότι :

Πρώτον, η ανεργία του γυναικείου πληθυσμού στην χώρα μας είναι πολύ πιο μεγάλη από την ανδρική και πολύ πιο έντονη, αλλά καλύπτεται από τα πολιτισμικά πρότυπα, που ακόμα επικρατούν.

Δεύτερον, ότι η γυναικεία συμμετοχή στην ανάπτυξη της χώρας είναι αποσπασματική, βασίζεται αποκλειστικά στην δική της πρωτοβουλία. Ο προγραμματισμός του κράτους για την γυναικεία συμμετοχή είναι ανύπαρκτος.

Και οι δυο αυτές διαπιστώσεις αποτελούν πιστεύω για την Νέα Δημοκρατία ένα μεγάλο πολιτικό **κίνητρο**, μια μεγάλη πολιτική **πρόκληση**.

- Να σκύψει με πολύ ενδιαφέρον πάνω στο θέμα της γυναικείας ανεργίας και να σχεδιάσει μια ολοκληρωμένη πολιτική αντιμετώπισής της.
- Να συμπεριλάβει στον κυβερνητικό της πρόγραμμα **συγκεκριμένες δεσμεύσεις** για ικανοποιητική **συμμετοχή** των γυναικών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Οι Ελληνίδες έχοντας το 52% των ψήφων μπορούν να φέρουν την Ν.Δ. στην εξουσία. Και, κυρίως, μπορούν να δώσουν στη διακυβέρνησή της μια νέα πνοή, μια νέα φρεσκάδα, μια νέα προσέγγιση των προβλημάτων της Ανάπτυξης.

